

מעשה *

* (מן הפרייה ,במדבר. מעשיות ביבליות.

אמי קבלה את הדברים מאמה ואמה מאמה, וקנתי מנקנתה ונקנתה
מנקנתה, דור מפי דור — ואמי מסרה את הדברים לי.
בשנת ארבע מאות ועשרים ותשע לשבת בני ישראל בגשן,
כשנה אחת ומשלוש חדשים לפני צאת העם כלו ממצרים הם ונעריהם
ויוקניהם יחד לעבור את המדבר הגדול ולבוא עד כנען, ונער
היה בין ילדי העברים העובדים בחמר ובלבנים על החומות החיצונות
ברעמסס, ושמו מושי, והנער עודו צעיר ורך מאד, בטרם תצמח
לו שערת זקנו ובטרם תמלאנה לו שבע עשרה שנה. ביום צאתו מבטן אמו
השליכה אותו המילדת אל היאור, כמצות המלך, כי אשה יראה היתה ורפת
לב אשר יראה את חמת פרעה, ויהי הילד שט על פני המים כמחצית היום
ורביעית הערב, ובערב נשאווה הגלים ויגיעוהו עד הסבך אשר עם שפת
היאור וישאר תלוי בתוך הסוף, ויראוהו ויוציאוהו משם האנשים וינצלו,
ומני אז קראו לו „פלאי“, על שם הנפלאות אשר עשה בו אלהים להיות
סוכך עליו בכפו, ואמו קשרה לו על צוארו חוט ארגמן משור כפול שבע, ויהי
החוט על צוארו כל הימים. אכן כאשר גדל הנער והוא עובד על החומה ברעמסס
עם העובדים, וירא באחד הימים את אחת הנערות, את פועה, והיא ילדה בת
שלוש עשרה שנה ושמונה חדשים, מן העובדות בשדה אשר על פני פיתום — וברגע
הזה תרדה כה־השדים אשר היתה בידו ותצנח לארץ. גם הנערה נבהלה
פתאם מאד. אז ידעו שניהם בלבם כי ברגע ההוא היתה עליהם יד אדוני
הגדולה וכי מפלט אין עוד מפניה.

ושלשה עשר יום, לילת ויום, בקשו שניהם איש את אחיו ולא מצאו, וביום הארבעה עשר לעת ערב ראה אותה פתאם עומדת לבדה בשדה. אז נגש אליה, כאשר יגש איש אל אדם אשר דבר עמו רק זה אתמול או אשר עזב אותו לפני רגע, ויאחז בידה וישאל: „על מה אנחנו עוד מחכים פה?“ – והנערה רעדה בכל יצורי גוה ולא ענתה דבר. רק עיניה קבדן ענו. אבל ממחרת היום לא ראה עוד איש ברעמסס או בפיתום אותם, והם אבדו פתאם מקרב העדה.

לילת ויום, לילת ויום הלכו שניהם יחדו, איש ידו בכף רעהו, והם מטלטלים בחזקה את זרועות ידיהם בלכתם, ולאן הם הולכים לא ידעו ואין הם יודעים מה הם חפצים. כשני ילדים היו, קטנים וטהורים ותמימים – ולבם בקרבם רק רך. מן השדה אשר על פני רעמסס באו סקותה, ומספות לאיתם, ומאיתם למדול אשר לפני פיהחירות, והם לא ידעו איה הם וגם את שמות המקומות לא ידעו – ולבם בקרבם רק רך. ביום השלישי בבקר נשאו את עיניהם ויראו והנה סגר עליהם פתאם המדבר הנורא, מדבר שור והערבה הגדולה רובצת לנוכח עיניהם עד אפסי מרחקים נוראים אשר לא תוכל העין להשיגם – והם נתנו פתאם בשחוק קולם וירנו. מה להם מדבר ומה להם ערבה? היו כחבצלת הנכריה אשר בגיאיות, וכמו עגור המתעופף בשמים אשר לא ידע דאגה. הלוך הלכו ולקט כל חציר אשר יצכל וכל שיח אשר בין החרולים וכל צמח אשר עם הגדרות, ויש אשר מצאו פקועות שדה בריאות או קשואים ושומים, ויש אשר אכלו וגם הותירו, ואז עשו להם שחוק ויתנו את הנותר בצרור וישימו אותו על מוט וישאו שניהם יחדו – ולבם בקרבם רק רך. כאשר להט אותם השרב יומם, התיצב הנער על יד הנערה וכפת תמרים ארפה בידו ויהי משיב לנוכח פניה רוח קל וצח מעט, ובלילת בהיות הקרח האוכל שכבו שניהם באחת הפתחים, לב אל לב ובשר לעומת בשר, ויתחממו ונהם להם. ויש אשר פתאם נתף הגשם השוטף ארצה וברקים הלכו בשמים עם שרביטי לפידים

אֲרִפִּים, אִז עַמְדוֹ רָגַע תַּחְתֵּיהֶם וְלֹא יָדְעוּ מַה לַעֲשׂוֹת — וּפְתָאם פֶּרֶץ קוֹל
 שְׁחוֹק גְּדוֹל מִפִּי שְׁנֵיהֶם, וְהֵם מִתְנַפְּלִים אִישׁ עַל אַחֵיו וּמִנְשָׁקִים פְּתָאם אִישׁ
 לְאַחֵיו בְּלִי קֶץ וּבְלִי מַעְצוֹר. וַיֵּשׁ אֲשֶׁר גִּעְזָרָה הַסַּעֲרָה הַגְּדוֹלָה וְתָהִי שׁוֹרֶקֶת
 בְּקוֹל גְּדוֹל, וְנִחַת הַשָּׂדֶה הַתַּחֲבָאָה בַּמַּעֲוֹנוֹתֶיהָ וְעוֹף הַשָּׁמַיִם חָרַד אֶל קִנְיֹו,
 וְהֵם נִצְבּוּ שְׁנֵיהֶם רָגַע אֶחָד תַּחְתֵּיהֶם וְלֹא יָדְעוּ מָה — וּפְתָאם נִתְּנוּ יָד אִישׁ
 לְאַחֵיו וַיִּמְתְּחוּ אֶת אֲצִילוֹת זְרוּעוֹתֵיהֶם וְאֵת רֵאשֵׁיהֶם הִפְשִׁילוּ לְאַחֹר וַיִּתְּלֹו
 לְרֶקֶד פְּתָאם בַּמַּעֲגֵל סָבִיב. אִז יִדְבַר מוֹשֵׁי אֶל פּוֹעָה לֵאמֹר: „הֲבִי נָא הַפַּעַם
 וְנִרוֹץ יָד אֶל יָד! לִקְרַאת הַמַּדְבַּר הַגְּדוֹל נִרוֹץ וְאַל נִתְּ הַדְּשָׁא הַיְרוּק אֲשֶׁר
 מִנְּגַד! בְּתוֹךְ סִבְךָ הֵיעַר הַעֲבֹת נְבוֹא וְנִסְתַּתֵּר בֵּין הַשִּׁיחִים! אֵת שְׁמַלּוֹתֵינוּ
 וְאֵת כְּתָנּוֹתֵינוּ נִפְשׁוּט מַעֲלֵינוּ וְנַעְרָמִים נִרוֹץ כִּיּוֹם הַיּוֹדֵנוּ! הֲבִי נָא, הֲבִי,
 וְנַעֲטֵר לְמַצְחָנוּ הַבוֹעֵר עֲטַרֶת צִיצִים מְצִיצֵי הַפְּרָגִים הָאֲדָמִים הַעוֹלִים פֹּה
 פֶּרַע וְלוֹהֲטִים, וְהַצִּיצִים יִרְעָדוּ בְרוּחַ מְדֵי רוּצְנוּ!”

כֹּכָה עִבְרוּ יַחְדוֹ וַיִּבְאוּ עַד מָרָה, וְכֹכָה בָּאוּ מִמָּרָה עַד אֲיָלִים. בְּאֵילִים
 מִצְּאֹו שְׁתִּים־עֲשָׂרָה עֵינֹת מִים וְשִׁבְעִים. תִּמְרִים. אִז רָצוּ שְׁנֵיהֶם מִמַּעֲיָן אֶל
 מַעֲיָן, בְּמַעֲיָן הַרְאִשׁוֹן הִתְּלֹו וּבְאַחֲרוֹן כְּלֹו, וַיְהִי שׁוֹאֲבִים בַּחֲפְנֵי כְּפֵיהֶם אֵת
 הַמִּים וְנוֹתְנִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְשִׁתּוֹת, הַנֶּעַר נָתַן בַּחֲפְנֵיו אֵת הַמִּים עַל פִּי
 הַנֶּעֱרָה וְהַנֶּעֱרָה עַל פִּי הַנֶּעַר — וַיְהִיו מִשְׁחָקִים בְּקוֹל גְּדוֹל, עַד כִּי רָעִשׁוּ שִׁבְעִים
 הַתִּמְרִים לְקוֹלָם. אַחֲר־כֵּן נִחְפְּזוּ לְבוֹא אֶל הַתִּמְרִים וַיַּעֲבֹו אוֹתָם כֻּלָּם,
 בְּתִמְרֵי הַרְאִשׁוֹן הִתְּלֹו וּבְאַחֲרוֹן כְּלֹו, וּפְתָאם עֲבָרָה עֲלֵיהֶם תְּשׁוּקָה עֲזָה לְעֵלּוֹת עַל
 רֹאשׁ תֵּמַר וְלִשְׁבַת שֵׁם, וַיִּטְפְּסוּ וַיַּעֲלֹו אִישׁ אִישׁ עַל רֹאשׁ הַתִּמְרֵי הָאֶחָד,
 וַיִּשְׁבּוּ אִישׁ אִישׁ בְּתוֹךְ צִמְרָתוֹ בַּמַּעֲבָה הַסַּנְסָנִים וְהַעֲלִים הַרְחָבִים, חֲבוּיֵי אִישׁ
 מִפְּנֵי רֵעֵהוּ, וַיִּקְרָאוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ: „יֹנָה אִז יוֹן?” — וַיְהִיו צוֹהֲלִים בְּקוֹל גְּדוֹל וּבִשְׂאוֹן
 וּבַחֲדוּה גְּדוֹלָה, עַד כִּי רָגְשׁוּ שְׁתִּים־עֲשָׂרָה הַעֲיָנוֹת לְקוֹלָם. לֹא יָדְעוּ הַיְלָדִים
 אֵת נַפְשָׁם וְלִבָּם כֵּן מְרַב אֲשֶׁר וְטוֹבָה וְנַחַת.

וּמֵאֵילִים הִלְכוּ וְלֹא יָדְעוּ אֵת הַדֶּרֶךְ וַיִּבְאוּ אֶל מְדִבְרֵי סִינַי, וּבַמַּדְבַּר
 סִינַי תַּעֲוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת וַיִּבְאוּ לְרִפְיָדִים, וּמִרְפִּידִים הִלְכוּ וַיִּרְאוּ

והנה הר לנגד עיניהם, ולא ידעו מה הוא ומה שמו. ופועה אמרה: „עֵיפָה אנכי מעט“, ומושי אמר: „חֶפֶץ אנכי לַישׁוֹן מעט“, ויהיו כשני ילדים, ויבאו אל תוך ההר וימצאו להם מערה בסתר הַהַגְנוֹיִם, ויראו כי טובה להם המערה לשבת בה, ויכינו להם מִזְשֵׁב ויכוננוהו ורִבֵּץ חוֹל רך ערכו להם, ויאמרו: לא נוסיף עוד ללכת, כי פה נשב עד עולם נְעַד – נִישְׁבו שם. והם היו כילדים קטנים.

כל העולם אשר מסביב היה בעיניהם פֶּלֶא היה וּכְלֵא נברא. השמים לא נחשבו בעיניהם בלתי אם ככל אשר היה להם דבר עם אהבתם, והאדמה – ככל אשר דרשו מעמה מעט אֶכֶל או מעט טְרֵפֵי פְּרִי הַחַיִּיתוֹת את נפשם, ומקץ רגע שכחו אותם ויזכרו רק את נפשם לְבָדָם ואת אהבתם הגדולה. לא היה להם כל חֶפֶץ לראות פני אדם או לשאול דבר, כי השפיקו השנים איש לאחיו בֶּלֶל, דבר לא חֶסְרוּ. ויש כי כל המעשה אשר נעשה בחוץ ומסביב להם לא היה להם בלתי אם לְמִשְׂא או לְמַעֲמָסָה וְלֵעֵל, ויש כי השמים היו להם לְמַפְרִיעִים לְהַפְרִיעַ אותם מעבודת הקדש אשר להם, מאהבתם, ויש כי האדמה היתה להם לְמַעֲצוֹר וְלַעֲנִין אשר ימנע אותם מִתְּכַן חִייהֶם הגדול. סִדָּם הַנִּפְלֵא היה בלִבָּם גם ביום וגם בלילה, ועין כל זר וּמַגֵּעַ כל דבר מן החוץ היה להם לְשֹׁטֵן. והיה כאשר עָבַר פעם בחדש או בַּשָּׁנִים איש הֶלֶךְ עַל־פְּנֵי חֻלְקַת הַמְּקוֹם אשר יָשְׁבוּ שָׁם, וידברו אליו שתיים שלש מלים ולא שאלו דבר ולא בִקְשׁוּ לְדַעַת דבר, וימהו עוֹד רגע ויסתתרו ויתחבאו מפניו בסתר פְּנֵתָם הַחֲבוּיָה, ואם רועה נודד בא עד ההר עם מעט צֶאֱנָה, וימהרו ויתנו לו מן הגרגרים ומן הפרגים האֲדָמִים אשר לָקְטוּ, ויקחו מֵעֵמוּ חֶלֶף מִתְּנֵם מן הלחם אשר נתן להם, וימהרו כרגע נִיחַלְפוּ וַיִּתְחַבְּאוּ.

שָׁקַע כָּל הָעוֹלָם מִסְבִּיב, לֹא הִיִּתָּה תִבֵּל וְלֹא הִיָּה דָבָר, וְרַק הִיָּה מוֹשֵׁי בַעַד פּוֹעָה וּפּוֹעָה הִיִּתָּה בַעַד מוֹשֵׁי — וְזֶה כָּל הַחַיִּים. בָּקָר לָעַת מוֹצְאֵי שֶׁמֶשׁ שָׁכְבוּ בִּפְתַח הַמַּעְרָה, עֲרָמִים שְׁנֵיהֶם, שְׁמֵאֱלֹהֵי עַל לָבוּ וַיִּמְיִנּוּ תַּחַת עֲרֻפָּה, וְהֵם חוֹלְמִים בְּעֵינַיִם פְּקוּחוֹת וּמְבִיטִים הַשְּׁמִימָה. „רֵאֵה נָא“, אָמְרָה, „תִּלְתִּיךְ רַכִּים כְּקוֹי שֶׁמֶשׁ עָנְגִים, וְהַשְּׁעֵרוֹת אֲשֶׁר לְיִתֵּר הַגְּבֵרִים הֲלֹא קִשׁוֹת וּמִתּוֹחוֹת. בְּחֹרֵי עֵינֶיךָ בּוֹעֵרִים שְׁנֵי שִׁמְשׁוֹת, וּבַחֹרֵי עֵינֵי אַחֲרִים הֲלֹא רַק שְׁתֵּי אַבְנִים כְּהוֹת. כִּיֵּן אֱלֹהִים יִפִּיתְךָ אֶתְּהָ, וְהָאֲחֵרִים אֵינָם בִּלְתֵּי אִם כְּתוֹלְעֵי אֲדָמָה, רָעֵי תֹאֵר וְרָעֵי תְנוּעָה. מִלָּא סוֹד אֶתְּהָ, כְּמוֹ הַפֶּלֶא הַגְּדוֹל אֲשֶׁר אֵין לוֹ שֵׁם, וְהָאֲחֵרִים בַּהֲרִים כְּעֶצֶם יוֹם — וְאֵנִי אֶת הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל כְּלָפֶל“.

וְלָעַת עָרַב, בְּצֵאת הַכּוֹכְבִים הַגְּדוֹלִים וְהַמְצַהֲרִים, שָׁכְבוּ אִישׁ עַל־יַד אַחִיו, עֲרָמִים שְׁנֵיהֶם, וְעֵינֵיהֶם כְּדַרְבוֹנוֹת תְּקוּעִים בַּמִּכְסָּה הַשְּׁמַיִם. „עֲמוּמָה אֶתְּ“, אָמַר, „וְכַבְּדַת חֵם עֲצוֹר, כְּמוֹ הַפְּרַח בִּיעַר הָאֵיתָן בַּמַּדְבָּר שׁוֹר. מִלָּא אֶת כְּלִיּוֹן־נֶפֶשׁ תְּמִיד כְּמוֹ שִׁיר לָעַת עָרַב עַל־פְּנֵי שְׂדֵה נְעוּב. כָּל עֶצֶם מְעַצְמֵן מְבִיאָה לְיָדֵי נִסְיוֹן כְּמוֹ פִּי־חַרְב. אֹרְבַת אֶת וּקוֹרְאָתָּ, אֹרְבַת וּקוֹרְאָתָּ לִּי, כְּמוֹ הָאוֹר הַמֵּתַעַה וְהַכְּחוּל אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַבָּיִת“.

וְלָעַת צֹהֲרִים: —

„כְּמוֹ כּוֹכֵב — אָמְרָה — אֶתְּהָ לִּי, אֲשֶׁר יְפוֹל אֶל תּוֹךְ חִיקֵי בַחֲסֵכַת הַלֵּילָה, כְּאֲשֶׁר יְפוֹל רֵץ כֶּסֶף“.

„עֲמָקָה אֶתְּ — אָמַר — נוֹרָאָה וְאֶפְלָה וְקוֹדֶרֶת, כְּמוֹ בָּאֵר“.

וְהֵם לֹא נִשְׁקָו אִישׁ אֶת אַחִיו, כִּי אִם אֲכָלוּ אִישׁ אֶת בִּשְׂרֵי רַעְהוּ בְּכָל־פֶּה, לֹא הִתְרַפְּקוּ אִישׁ עַל אַחִיו, כִּי אִם שִׁקְעוּ, צִלְלוּ, דִּבְקוּ, הִתְמוּגוּ יַחַד וַיִּמְגּוּ אִישׁ בַּתּוֹךְ רַעְהוּ: נֶפֶשׁ אַחַת וּבִשְׂרֵי אַחַד — — —

וַיִּמִּים עַל יָמִים עִבְרוּ וַחֲדָשִׁים עַל חֲדָשִׁים, וַיְהִיו כְּשֶׁלֶשׁ שָׁנִים.

וַיֵּשׁ אֲשֶׁר חָרָה אַפָּם כִּי יֵשׁ שֶׁמֶשׁ בַּשְּׁמַיִם וְהוּא יִהְיֶה לָהֶם לַפְעָמִים לְמַפְרִיעַ, וַיֵּשׁ אֲשֶׁר עָבַר עֲלֵיהֶם רוּחַ קְנָאָה כִּי יֵשׁ נִשְׁמַת חַיִּים עַל־פְּנֵי

האדמה גם עוד מלכדם, ויש אשר התמרמרו כי יש עץ ושיח שדה וצפון בשמים ואבן ונגרזר חול גם חוץ מהם, וכל אלה יהיו לרגעים לשטן להם ולכדידתם ולא־הבתם ולחיהם. למה זה ברא אלהים את כל אלה? למה לא ברא רק אותם שניהם לבדם?... והם לא ידעו כי יושבים הם בהר סיני...

ויום אחד בבקר והנה רעש גדול מסביב כרעש שעטת אלפי בני־אדם עם מחנות עדרים כבדים ורבים, עדרי צאן וקָר ובהמה רבה. ומושי ופועה השקאו מאד. מי זה עָרַב את לבו להרוס לבוא עד פְּנֵתָם השוקטת ולְשַׁדְּד את רִבְצֵם הַחֲבוּי וְלִהְחַרִּיד אותם מְאֹשְׁרָם ואהבתם? — וכאשר יָצְאוּ פֶתַח המערה וישאו את עיניהם, והנה עם רב ועצום מאד חונה נגד ההר. או שמעו דבר זר ונפלא מאד: תוֹרָה תִּנְתֵּן פֶּה לְעַם הַזֶּה וְחָקִי וּמִשְׁפָּטִים...

ופועה ומושי לא הבינו דבר. למה זה תורה? למה חקים ומשפטים? — כמו בוז שָׁכַן על שפתי שניהם. ...והתורה הכבוש את כל העולם אשר מסביב, לְמִקְצֵה האדמה האחד ועד תְּקֵצָה השני, והחקים והמשפטים יכניעו תחתיהם את כל יושב הארץ, כל גוי ואדם אשר על פני־האדמה...

ומושי ופועה שמעו ויהי כל הדבר עליהם למעמסה גדולה. למה תהיה תורה אשר כזאת לשים חקים בלחיי האדם ולמה לא יתנו לְעַצְמָם החיים להיות כאשר הם ובאשר הם? — כמו לעג עליה על שפתם. לו רק לא הבאנה כל הקטנות האלה להפריע אותם מעט מתכן חייהם הגדול! — או מהרו לבוא אל סתר פְּנֵתָם אשר במערה הפנימית ויתחבאו שם, אשר לא יעלה אליהם קול מן החוץ ולא יגיע עד אזנם, ובעוד רגע התרפקו איש

על אחיו, לב אל לב ונשמה לקראת נשמה — ואת כל אשר ראו ואת כל אשר שמעו שָׁכַחוּ.

והעם הָעֵצוּם, אשר לא יספר מַרְבֵּי, מתקדשים ומכבדים את שְׁמֵלוֹתָם יום אחד ויום שני, ובהיות היום השלישי ויהיו כָּלָם נכונים.

ופתאם רגזה כל הארץ מתחת, לִמֵּן הִקְצָה האחד ועד הִקְצָה השני, והשמים ממעל נבקעו פתאם וַיִּקְרַעוּ, לִמֵּן הִקְצָה האחד ועד הִקְצָה השני, ואותות זרים ונפלאים מאד ונוראים מאד נראו בשמים ובארץ. אורות אדמים ואורות כחוליים הִלְכּוּ על כנפי רוחות, ולשונות אש ושרביטי לְהַבּוֹת התלקחו, וכוכבים גדולים, נוצצים ומהבהבים מאד, נראו מתוך הריקע בעצם היום, ומן הצפון עלה וַיֵּרָח פתאם אור ירוק־כהה. ברגע הזה התנוודדה האדמה, ופתאם קפא כל היקום תחתיו: העצים חדלו מצמות, כל צמח וכל שיח אשר בשדה עמד מְגָאוֹת, חגוי הסלעים פערו את לועם הנורא ויִּחַכּוּ לְדַבְר־מָה, וכל החיה וכל הבהמה וכל אשר נשמת רוח חיים באפו עמד תחתיו ויִּחַכֶּה. שָׁרָף מעופף חדל פתאם מִתְעוֹפְתוֹ בחצי השמים וַיִּקְשַׁב, ועל הארץ זחל צפעוני גָּדֵל טְבֻעוֹת ויזקוף פתאם את ראשו וישמע.

ובתוך המערה בִּפְנֵי הפנימית כרע מושי ברגע הזה לְרַגְלֵי פועה וַיִּבֹט אל תוך עיניה —

ופתאם והנה קולות וברקים ולפידים וענן כבד יורד ורובץ על ההר ועל כל הארץ מסביב ועל כל עמק ועל כל גבעה. כל הַמְדַבֵּר הגדול עצר בעד נשמת אפו ויעמוד וַיִּקְשַׁב. וקול שופר וקול קרן יובל חזק מאד נשמע פתאם, וההר עָשָׁן ועשָׁנוּ עולה השמימה כְּעֵשֶׁן הכבשן. ומחנות הכהנים עומדים בתחתית ההר, מעֲרֻכּוֹת מעֲרֻכּוֹת, ואחרי הכהנים מחנות לְיָיִם, מעֲרֻכּוֹת מעֲרֻכּוֹת, ואחריהם עם רב כחול אשר על שפת הים, וכתנותיהם לְבָנוֹת אחרי הַכְּבִיסָן, ועל פניהם רובצת אימה גדולה וחשכה.

וערפל כבד עולה ועוטה את כל ההר.

והברקים והקולות והלפידים הולכים הלֹךְ וחזק, ופתאם והנה קול,

והקול איננו קול, כי אם רעם, ובכל אלה תשמע מן הסערה כל מלה ומלה
מפְרָשָה, ויש אטר יחשוב השומע כי תשמע המלה עד קצה כל כנף מארבע
כנפות הארץ ועד קצוי האי הרחוק מכל האיים: —

„אנכי אֲדַנִּי אֱלֹהֶיךָ — לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי —“

אך בעצם הרגע הזה תלחשנה שפתי פועה באוני מושי חרש: — יִפְיִיתָ
מִנִּי אָדָם! מִה־יִפְיִיתָ, מִה־יִפְיִיתָ!

„לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה — לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם —“

ומושי אוחו בכף ידה שכור אהבה ולשונו לְעָה, והוא לֹא ידע מָה: —
אֶהְבֶּתִיךָ מִכָּל בְּנוֹת הָאָרֶץ! מָה אֶהְבֶּתִיךָ, מָה אֶהְבֶּתִיךָ!

„לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם אֲדֹנָי אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא — לֹא יִנָּקֶה אֲדֹנָי אֶת אֲשֶׁר־יִשָּׂא
אֶת־שְׁמוֹ לְשׁוֹא —“

ופועה מפטטת ודוברת, מפטטת ודוברת: — השבעתיך בשם אלהים,
השבעתיך בשמש יומם ובִּירַח לַיְלָה, השבעתיך בשמים ובארץ: תנני
וְאִמְךָ בְּשִׁפְתֵי אֶת יַיִן הַרְקַח מֵעַל שִׁפְתֶיךָ, כִּי צִמְאֹתִי לִשְׁפֹתֶיךָ, תנני וְאִשְׁפִּיר
את נפשי מִדְּמָךְ הַלְוֹהֵט, כִּי לָדָם כָּלְתָה נַפְשִׁי, תנני וְאִשְׁפֶּה בְּשֵׁנֵי אֶת בִּשְׂרֵךְ
הָרֶטֶב, כִּי לְבִשְׂרֵךְ אָדָם חֵי הַתְּאוּיָתִי, תנני וְאִחַנְקֶךָ בְּיָדֵי אֵלֶּה עַד אִם אֲמוֹתָת
אותך מעט מעט בעצם יָדִי!

„וְזָכֹר אֶת־יְוָם הַשָּׁבַת לְקַדְּשׁוֹ — שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה אֲדֹנָי אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־
הָאָרֶץ, אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם —“

ושפתי מושי נעות, והוא לֹא ידע מָה, ושפתיו מלחשות: — הרביצי עלי
את עֵינְךָ הַיּוֹקֵדָת! תִּלְהַטְנִי נָא עֵינְךָ וְתִמְוֶגְגְנִי, עַד הַנְּדָפִי וְעַד חֲדָלִי מֵהִיּוֹת!
הוי פועה, אֶשְׁקַע־נָא בְּךָ עַד לַתְּהוֹמוֹת נִשְׁמָתְךָ הַעֲמֻקּוֹת! רְכֹו תִלְתְּלִיךָ מִמְּשִׁי
וּמְעֵדֵר הַקְּצוּבוֹת אֲשֶׁר בְּעֵדָה תַחֲפִנֶס, עֲנֻגּוֹת שַׁעְרוֹתֶיךָ מִן הַגִּמָּא אֲשֶׁר עַל
שִׁפְתֵי הַיָּאוֹר! הִיו חֲמוּקֵי יָרְכִיךָ כַעֲמוּדֵי פְרַעָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רַעֲמֶסֶס! הִיו שְׁנֵי
שְׁדֵיךָ כְּגִבְעוֹת הַמּוֹר, אֲשֶׁר אַרְבַּע עֲלֵיהֶן בַּצְּהָרִים!

„פָּבַד אֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ - לֹא תִרְצַח - לֹא תִנְאַף - לֹא תִגְנֹב - לֹא־תִעַנֶה

בְּרֵעֶךָ עַד שֶׁקָּר-“

ופתאם הִלְבִּינוּ פְּנֵי מוֹשֵׁי מֵאֵד. בֵּא הַקּוֹל מִן הַסַּעֲרָה וַיִּגִּיעַ עַד לַפִּנָּה
הַחֲבוּיָה אֲשֶׁר בַּמַּעֲרָה הַפְּנִימִית וַיִּחְרִידֶהוּ מִמְּקוֹמוֹ.

„לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ - לֹא תַחְמֹד אִשְׁתׁ רֵעֶךָ-“

וּפּוּעָה הַשְּׂמֵעָרָה פִּתְאֵם מִמְּקוֹמָהּ נִתְקַם: - הַתְּשַׁמְעוּ? הַתְּשַׁמְעוּ, מוֹשֵׁי? -
וּפּוּעָה וּמוֹשֵׁי שָׁמוּ אֶת אֲצַבְעוֹתֵיהֶם בְּאֶזְנוֹתֵיהֶם לְבִלְתִּי שִׁמוּעַ...
וַתִּרְדֶּה גְדוֹלָה נִפְלְאָה עֲלֵיהֶם, וְהֵם לֹא יָדְעוּ מָה, וְרַק יָרְאוּ לִפְתָע פִּתְאֵם
יִרְאָה גְדוֹלָה אֲשֶׁר לֹא הִבִּינוּ מָה הִיא...

* *
*

וַיִּמָּסוּ עִבְרוּ וְכֹל הַמַּחֲנֶה הַגָּדוֹל הַחוֹנֵה אֶל מוֹלֵ פְּנֵי הַהָר הַלֵּךְ
וְנֹסַע וְנֶעְבֵר. הַמְדַבֵּר הִיא רִיק כְּאֲשֶׁר הִיא. הַסִּלְעִים עִמְדוּ אֲלֵמִים וַיִּבִּטוּ אֶל
תוֹךְ הַיְשִׁימוֹן - וַתְּהִי הַדַּמְמָה כְּבִרְאשׁוֹנָה.

וַהֲיָרָאָה אֲשֶׁר נִפְלְאָה עַל הַשָּׁנִים הַלְכָה הַלֹּךְ וְגָבַר. לֹא יָדְעוּ עוֹד
מִנּוּחָה - וְהֵם לֹא יָדְעוּ מִדּוּעַ. כְּמוֹ סִבֵּל מִעֲמָסָה רְבִיץ עֲלֵיהֶם...

קָר מֵהֶם פִּתְאֵם שְׁשׁוֹן חִייהֶם.

וּבְאֵרֶד הַלֵּילוֹת, כְּאֲשֶׁר שִׁכְבָה פּוּעָה אֲצֵל מוֹשֵׁי וְלֹא רִאתָה שָׁנָה,
אִמְרָה: - הַיְדַעַת, מוֹשֵׁי? - עוֹד יִלְדָה קִטְנָה הִיִּתִי וְאֲנִי יוֹשֶׁבֶת עַל בְּרִכִּי אִם
אֲמִי, וְעַתָּה זָכַרְתִּי. סִפְרָה לִּי אִם אֲמִי יוֹם אֶחָד דָּבַר נוֹרָא: אָדָם הִיא בְּעֵדוֹן,
הוּא וְאִשְׁתּוֹ יַחַד, וּבִבְקָר יוֹם אֶחָד גָּרְשׁוּ שְׁנֵיהֶם מִן הַגֵּן, וְהֵם לֹא יָדְעוּ
מִדּוּעַ. הִיתָה עֲלֵיהֶם יַד אֱלֹהִים הַגְּדוֹלָה - וּפִתְאֵם הָיוּ חִייהֶם עֲלֵיהֶם לְמִשְׁא...
וּמוֹשֵׁי גַם הוּא הִיא גְדָהֶם וְנִבְוֹךְ וּפְרוּעַ, וַיְהִי רוּאָה חֲלוּמוֹת בְּהַקִּיץ.
וּפְעַם אַחַת אָמַר - : אִם נִפְקְחוּ עֵינֵי הָאָדָם לְרִאוֹת, לֹא יוֹעִיל לוֹ כִּי יִשׁוּב
לְסִגּוֹר אוֹתוֹן. הַמְרָאוֹת אֲשֶׁר רָאוּ רָגַע לֹא יַעֲזוּבוּהוּ עוֹד...

והדבר חדל מפיהם ולא הוסיפו לדבר איש אל אחיו ימים על ימים.
היו כאֵלמים.

ופעם אחת בפקר, כאשר הקיץ מושי משנתו, ראה והנה הרבץ אשר
על יד ימינו ריק ופועה איננה. אז הבין כי קמה בלידה לברות, לרדוף
אחרי המחנה ולהשיגו — ניצֵר גם הוא את צרורו וילֵך.

ובבאו עד המחנה גם הוא נִירא אותה, והנה היא הולכת יְחֶפֶה אחר
משה האיש ולא תסור עוד מאחריו. כצֵל תהֵלך אחריו בכל אשר ילֵך. אז
לֵעו שפתיו בדממה: — לִכְדָּה התורה את עצם החיים ותכניעם...
והוא גם הוא הלך אחרי המחנה וידבק בו ונפשו לא יָרָה מדוע
בצֵל הלך.

וכאשר פָּגַשׁ בפועה ונתְרָאָהוּ, חָשׂ בנפשו פתאם כי בחֵלֶה רוחו בה
דלא יוכל עוד כלכל את מבט עיניה, וְיָגַס מפניה. ופועה גם היא לא יָכַל
לִשְׂאת אותו ותתחמק מפניו כפעם בפעם.
וּשְׁלִינָם סר מהם עַי עולם.

